

ALUMINIJ

3

Časopis družbe Talum d. d. Kidričevo

MAREC 2018

Marec v znamenju žensk

Veseli me dejstvo, da v Talumov kolektiv v zadnjih letih prihaja vse več žensk. S svojim delom in prizadevanji vsak dan dokazujete, da ste nepogrešljiv del prav vsakega kolektiva. Zaslužite si vse spoštovanje in pozornost, ne samo v mesecu marcu, temveč na vsakem koraku.

Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma

Iz vsebine

- 4** Strategija je pot s poslanstvom in ciljem
- 6** Priložnosti in pasti mobilnih telefonov
- 8** Elektroliza – srce fabrike
- 10** V okolici imamo zelo uspešna podjetja
- 11** Povečanje produktivnosti in dodane vrednosti
- 12** Za človeka gre
- 13** Bronasti znak civilne zaščite
- 14** Protivlomni sistem
- 17** Sodelovanje je pomembno
- 18** Ženska še vedno podpira tri vogale
- 22** Ta prava »štimunga«
- 24** Ko se nam zatrese glas
- 26** Telovadba po vaši meri
- 27** Podobe, ki izginjajo
- 28** Krvodajalec se ne rodi, krvodajalca se vzgoji
- 30** Štirje letni časi
- 31** Križanka

Naslovnica: Foto utrinek z izleta ob dnevu žena, foto: Aleksandra Jelušič
Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo,
telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: aleksandra.jelusic@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Aleksandra Jelušič, glavna urednica, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Mateja Hergula,
članice, ter Gregor Jurko, član.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak

Prelom, priprava za tisk in tisk: Tiskarna Ekart, d. o. o.

Foto: Srdan Mohorič

Strast ločuje povprečnost od izjemnosti

ALEKSANDRA JELUŠIČ
GLAVNA UREDNICA

Ko človek spregovori o strasti, se ob tem večini utrne asociacija na zapletene ljubezenske odnose. Ti bi bili glede na nenadno pomladno vreme dobra tema za razpravo, a tokrat želim o strasti spregovoriti širše – ne samo v smislu posameznika in čustvenih nians, ki nas delajo človeške, temveč tudi v smislu podjetja.

Večkrat si tudi sama zastavim vprašanje, kaj dela posameznika izjemnega in kaj dela posamezne delovne time in podjetja drugačne, izjemne in nadpovprečne. Tisti človek, ki bi našel univerzalni recept oziroma odgovor na to vprašanje, bi si zagotovo prislužil vsaj Nobelovo nagrado za pozitiven prispevek. Žal pa je tudi to vprašanje preveč zapleteno in kompleksno, da bi lahko našli odgovor nanj. A nekaterim se vendar posreči biti izjemni, drugačni, nadpovprečni. Zakaj?

V zadnjem času se zalotim, da pogosto razmišljam o tem, da so nekatere sestavine v tem zapletenem receptu izjemnosti prav žar, strast in entuziazem, s katerimi se posamezniki, skupine in navsezadnje tudi podjetja kot skupek takih skupin lotevajo revolucionarnih idej, nalog, projektov ... Iluzorno bi bilo pričakovati, da bi uspešni delovni timi in podjetja razpolagali z ljudmi, od katerih bi prav vsi posedovali njim lastni žar. A pri ljudeh je tako kot pri vžigalicah – če hočeš, da se škatlica vžigalic razplamti v ogenj, se ni treba ukvarjati z vsemi vžigalicami, pomembno je, da zažari samo ena. Podobno je s timi in podjetji. V množici zaposlenih je treba prepoznati tiste posameznike, ki so za svoje ideje pripravljene goreti in ki imajo tisto posebno življenjsko modrost, strast in sposobnost, da s svojim žarom, optimizmom in pristopom navdušijo še druge v timu oziroma podjetju. Takrat povprečne ideje, projekti, rezultati in prizadevnost postanejo nadpovprečni.

Verjamem, da v osnovi in v svojem najbolj skritem bistvu vsi ljudje še skrivamo otroka, ki si želi v svojem vsakdanjem in rutiniranem življenju vsaj nekaj pustolovščine. Kajti pustolovščine nam poženejo kri po žilah, razburkajo domišljijo in nam za trenutek dovolijo stopiti z ustaljenih tirnic življenja. In kaj ima pustolovščina skupnega s projekti, idejami in prizadevanji, ki so v domeni timov in podjetij? Skupno ima vse.

Kadar so nam naše naloge in projekti predstavljeni kot pionirski, naše delo pa kot odkrivanje in ustvarjanje nečesa novega, svežega in drugačnega, nam je s tem za hip dopuščen izjemen občutek, ki je lasten raziskovalcem in pustolovcem. Dovolim si ga enačiti s Kolumbovim, ki ga je občutil, ko je odkrival in raziskoval vse tiste nove svetove, ki so mu bili neznani. Pri tem mu ni bilo mar za pobsnelo morje in vse nevarnosti na poti. Občutek, ki ga je ob tem preveval, je verjetno presegel vse neprijetne občutke in težave, ki jih raziskovalcu na pot postavlja življenje.

Morda je torej recept v tem, da znamo pri vsaki »resni nalogi« poskrbeti za otroka v sebi, ki še premore iskren žar in navdušenje nad novim, svežim, drugačnim. Tisti motivator, ki to zna, je zmagovalen, saj mu množice brez težav sledijo.

Verjamem, da imamo to iskro v sebi prav vsi, drugačna sta le način in razlog za to, da smo pripravljene zažareti, goreti in si prizadevati. In kaj je naše človeško poslanstvo in naloga prav slehernega med nami? Verjetno to, da najdemo »pravo stvar«, projekt, nalogo, preprosto nekaj, kar bo v nas netilo ogenj. Morda je to sinonim za zadovoljstvo in uspeh, za katerega si tako prizadevamo. ■

»A pri ljudeh je tako kot pri vžigalicah – če hočeš, da se škatlica vžigalic razplamti v ogenj, se ni treba ukvarjati z vsemi vžigalicami, pomembno je, da zažari samo ena.«

Strategija

je pot s poslanstvom in cilji

Povečevanje dodane vrednosti naših izdelkov in storitev, iskanje optimalnih rešitev za naše kupce, trajnostna rast obsega naše proizvodnje in prodaje, optimizacija in digitalizacija procesov v smeri povečevanja produktivnosti, tehnološki razvoj s poudarkom na inoviranju materialov in tehnologij ter – ključno – s kompetencami podprt razvoj vseh zaposlenih za obvladovanje sprememb so ključni poudarki in hkrati izhodišča za vse aktivnosti v naslednjem srednjeročnem obdobju. Vse to skupaj nas mora pripeljati na več kot 170.000 ton obsega blagovne proizvodnje.

Čas hitrih sprememb

Ljudje si v osnovi ne želimo sprememb, saj spremembe za nas pomenijo usmerjene aktivnosti v smislu vložene energije in dodatnih naporov, vsaka sprememba pa je tudi povezana s tveganjem, saj moramo ves čas preverjati, ali je pot, ki smo jo izbrali, prava in ali nas vodi k ciljem, ki smo si jih zastavili. Ustaljena rutina in delanje stvari na enak način pomenita določeno stopnjo udobja, vendar je to zelo tvegano in kratkotrajno, saj se svet okoli nas zelo hitro spreminja. V določenem trenutku lahko ugotovimo, da se ne vrtimo več skupaj z njim oziroma smo zaradi svoje neaktivnosti obtičali. Zapisano velja tako za posameznika in njegovo osebnostno rast kot tudi za podjetje ter družbo kot celoto. Najverjetneje se vsi strinjamo s trditvijo, da je iluzorno pričakovati drugačne, boljše rezultate s tem, da počnemo enake stvari, kaj šele, če jih delamo na enak način.

Vse v nas in okoli nas se spreminja

Iz zapisanega lahko povzamem, da je torej vsaka stvar v nas in tudi vse, kar nas obdaja, podvrženo spremembam. Spreminja se naš pogled na svet, spreminjajo se naše vrednote, stališča, spreminja se tudi naša pot. Cilj sprememb je vedno enak – kako v dani situaciji ter ob dejavnostih, na katere ne moremo vplivati, izbrati pot oziroma odločitev, ki bo za nas najboljša. Kaj je za nas najboljša, je stvar pogleda, ki se razlikuje od stopnje informacij, ki jih imamo, in okoliščin, ki jih poznamo. Odgovornost za izbiro najboljšega za posameznika nosi vsak izmed nas, za podjetje pa vodstvo podjetja. Temu sledijo odločitve, ki ravno zaradi vsega navedenega marsikdaj z določenega zornega kota niso logične ali se morda zdijo nesprejemljive. Pa kljub temu so! Tudi pri nas v skupini Talum.

Spremembam je podvržena tudi strategija podjetja

Ko se torej podjetje odloča za svoje poslanstvo, vizijo, strategijo in cilje, to počne tako, kot meni, da je zanj in za zaposlene, ki so del njega, najboljša. Izbira torej svojo pot. Glede na dinamiko sprememb v poslovnem okolju je nemogoče pričakovati, da bi pri isti poti brez vsakršne spremembe podjetje lahko vztrajalo desetletja. Če smo si torej pred štirimi leti zastavili srednjeročno strategijo prestrukturiranja podjetja z donosnostjo, inovativnostjo in podjetnostjo, potem smo že pri njenem uresničevanju ves čas razmišljali o tem, kako bomo to strategijo oziroma našo pot nadgradili v naslednjem srednjeročnem obdobju od 2019 do 2022.

O aktivnostih, ki sledijo zastavljeni strategiji, se je treba veliko pogovarjati

O podrobnejši strategiji za obdobje od 2019 do 2022 bomo več zapisali v naslednjih številkah časopisa Aluminij, informacije bodo posredovane tudi preko vseh komunikacijskih kanalov, o njej bomo govorili na naših aprilskih srečanjih. O aktivnostih, ki bodo podpirale udejanjanje naše strategije, pa se moramo večkrat pogovarjati. Tudi konstruktivno dvomiti, saj to pomeni, da o svoji poti razmišljamo in iščemo optimalne rešitve. Konstruktivni dvom tudi pomeni, da se sprašujemo in da smo se pripravljene učiti, spreminjati in rasti. V delovnih okoljih, v katerih takšne pripravljenosti ni, se naša znanja ne bodo povezovala in dopolnjevala in ne bo odprtosti in pripravljenosti za spremembe. Le takšen način delovanja lahko pomeni napredek.

Srednjeročne strateške usmeritve skupine Talum so jasne

Povečevanje dodane vrednosti naših izdelkov in storitev, iskanje optimalnih rešitev za naše kupce, trajnostna rast obsega naše proizvodnje in prodaje, optimizacija in digitalizacija procesov v smeri povečevanja produktivnosti, tehnološki razvoj s poudarkom na inoviranju materialov in tehnologij ter – ključno – s kompetencami podprt razvoj vseh zaposlenih za obvladovanje sprememb so ključni poudarki in hkrati izhodišča za vse aktivnosti v naslednjem srednjeročnem obdobju. Vse to skupaj nas mora pripeljati na več kot 170.000 ton obsega blagovne proizvodnje.

O vseh omenjenih področjih bomo, kot rečeno, še podrobneje pisali in jih tudi razdelali.

Zakaj moramo vsi zaposleni dobro poznati strategijo?

Zato, ker bomo le tako lahko prispevali vsak svoj del k njenemu uresničevanju. Skupni cilj pa je jasen: biti drugačen, boljši od konkurence in s svojo kreativnostjo, optimalno izvedbo procesov, velikimi pričakovanji do sebe in poslovnih partnerjev ter s strastnim pristopom ponuditi našim kupcem nekaj več kot drugi.

Marko Drobnič,
predsednik uprave Taluma

»Skupni cilj pa je jasen: biti drugačen, boljši od konkurence in s svojo kreativnostjo, optimalno izvedbo procesov, velikimi pričakovanji do sebe in poslovnih partnerjev ter s strastnim pristopom ponuditi našim kupcem nekaj več kot drugi.«

Priložnosti in pasti mobilnih telefonov

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: SPLET

POVZETO PO: WWW.ZURNAL24.SI/ZDRAVJE/AKTUALNO/TO-SO-ZNAKI-ODVISNOSTI-SE-PREPOZNATE-288536.

Sodobnost nam je ponudila veliko informacijskih tehnologij, katerih namen je človeku olajšati in poenostaviti življenje in delo. Med te tehnologije sodi tudi mobilni telefon, ki danes daleč presega komunikacijsko funkcijo, saj je pametne telefone mogoče uporabljati še za druge najrazličnejše namene – omogočajo nam nenehno dosegljivost in prenosljivost. Tako kot vsaka stvar pa tudi ta možnost, ki se nam ponuja, s seboj prinaša negativne posledice za posameznika, organizacijo in družbo kot celoto.

Pretirana uporaba mobilnika vodi v odvisnost?

S posledicami pretirane uporabe mobilnikov se je ukvarjal ameriški psiholog dr. Kostadin Kushlev z univerze v Virginiji: »Bombardiranje s kratkimi sporočili, klici, obvestili z različnih omrežij in s prispelimi elektronskimi sporočili uporabnike pametnih telefonov ovira pri opravljanju vsakodnevnih opravil ter spodbuja hiperaktivnost do te mere, da lahko prav te naprave znatno prispevajo k pojavu nekaterih sindromov pomanjkanja pozornosti in motnje hiperaktivnosti.« Prekomerna uporaba vodi tudi k temu, da zaposleni med vsakodnevnimi delovnimi zadolžitvami sprejemajo in odpošiljajo tekstovna sporočila ali pa na telefonu brskajo po spletu in uporabljajo razne aplikacije. To pomeni, da nas mobilne naprave motijo pri opravljanju dela, zmanjšujejo zbranost in produktivnost. Vse to lahko privede do poškodb in nezgod (žal tudi s smrtnim izidom).

Telefoniranje med vožnjo

Ljudje vse pogosteje uporabljamo mobilnik tudi med vožnjo, pri tem pa se žal premalo zavedamo, da uporaba mobilnega telefona za volanom bistveno zmanjša našo zbranost. Zaradi tega lahko spregledamo pomembno prometno signalizacijo in se prepočasi odzovemo na nepredvidljive razmere na cesti. Takšne okoliščine lahko povzročijo hudo prometno nesrečo. Po nekaterih tujih raziskavah je tveganje za nastanek

prometne nesreče kar štirikrat večje, če med vožnjo govorimo po telefonu. Slovenska zakonodaja telefoniranje med vožnjo dovoljuje, a le, če je v vozilo vgrajena naprava za prostoročno telefoniranje. Kljub temu pa v policiji svetujejo, da med vožnjo ne telefoniramo, saj je vožnja aktivnost, ki ji moramo posvetiti vso pozornost. Če moramo mobilni telefon kljub vsemu nujno uporabiti, je zato najbolj varno, da se ustavimo na primeren mestu zunaj vozišča in pot nadaljujemo šele, ko končamo pogovor (www.policija.si/index.php/sl/preventiva-/prometna-varnost-category-blog/65277-kadar-vozi-ne-uporablja-telefona).

Vas ima telefon v lasti?

V zadnjem času se veliko govori in piše o zasvojenosti z mobilnimi telefoni, ki ima podobne simptome, kot druge oblike zasvojenosti.

1. Psihološka odvisnost

Ko zasvojeni posamezniki ostanejo brez mobilnega telefona ali pa so sredi sestanka in telefona ne smejo vzeti v roke, postanejo nemirni oziroma občutijo tesnobo. Če to traja predolgo, naposled ne zdržijo več in se ne morejo osredotočiti na nič drugega, zaradi česar postanejo razdražljivi in slabe volje, v skrajnih primerih pa lahko celo izgubijo nadzor.

2. Telefon okupira vedno več časa

Díaz Marcetova pravi, da ne gre toliko za odvisnost od telefona, ampak bolj za odvisnost od vseh aplikacij, ki jih ponuja. »Če bi imeli telefon, ki bi služil le za klicanje, ne bi govorili o tej temi,« je dejala. Ob tem pravi, da nam družbena omrežja, igre, novice in druge aplikacije krajejo vedno več časa, ki bi ga morali nameniti delu ali ljudem, ki nas obkrožajo.

3. Sindrom abstinence

Posamezniki, ki so zasvojeni, lahko, če na primer telefon pozabijo doma, občutijo neprijetna čustvena stanja, ki se lahko kažejo tudi fizično.

4. Zanikanje

Popolno zanikanje odvisnosti je med odvisniki zelo pogosto.

5. Konflikti z okolico (izguba empatije in povezanosti z drugimi, spanca in polnosti življenja)

Prej ko slej se zaradi posameznikove stalne in obsesivne priklenjenosti na mobilni telefon začnejo pritoževati družinski člani, prijatelji, šefi in sodelavci.

Kaj lahko storite sami?

- **Naložite si aplikacijo, ki vam bo povedala, kolikokrat preverjate telefon.**

Morda si niti ne mislite, da imate težavo s preverjanjem telefona ali da ste z njim zasvojeni, a ko boste preverili dejansko število, utegnete biti neprijetno presenečeni.

Povezava do aplikacije:

play.google.com/store/apps/details?id=com.emberify.instant&hl=sl

- **Uporabite način »v letalu«.**

Če se želite zares osredotočiti na naloge, ki jih delate, lahko uporabite način »v letalu«. To pomeni, da boste nedosegljivi, vaša pozornost pa bo usmerjena k delu.

- **Izmerite čas, ki ga posvetite telefonu.**

Odločite se, da boste telefon preverjali in na sporočila odgovarjali le dvakrat na dan. Določite si uro in časovni okvir.

- **Razmislite, zakaj želite prejemati določena obvestila.**

Če želite živeti v tem trenutku, občutiti in vedeti, kaj se dogaja okoli vas zdaj, potem gotovo pomaga, da vas ne prekinjajo takšna in drugačna obvestila na pametnem telefonu. Razmislite, katere aplikacije so za vas res pomembne, pri preostalih pa lahko obvestila preprosto utišate.

- **Razmislite o nakupu druge pametne naprave.**

Če ne želite biti odvisni od pametnega telefona in če si res želite prekiniti zasvojenost, lahko poskusite z drugo napravo – pametna ura, pametni prstan ali pametna zapetnica. To so naprave, ki bodo spremenile vaš odnos s pametnim telefonom in vas pripeljale nazaj v trenutek, saj omogočajo, da elektronsko pošto, sporočila in klice sprejmete samo od tistih ljudi, od katerih to želite. □

Število uporabnikov mobilnega omrežja presega število prebivalcev v državi, kar pomeni, da nekateri uporabljajo več mobilnih telefonov, na primer poleg zasebnega še službeni mobilnik, kažejo najnovejši objavljeni podatki statističnega urada (<http://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6263>).

Uporaba mobilnih telefonov v Talumu

O podrobnostih uporabe mobilnih telefonov v Talumu se seznanite v OP 20.4.009 (objava na intranetu).

ELEKTROLIZA – SRCE FABRIKE

1987–2018

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ARHIV TALUMA, SPLET

O obletnici elektrolize smo pisali že v februarški številki časopisa *Aluminij*, ko je svoje spomine in razmišljanja z nami delil dr. Zlatko Čuš. Ker je elektroliza srčika naše tovarne, saj v elektroliznih pečeh nastaja najbolj čist aluminij, in ker ima proizvodnja aluminija v Talumu bogato zgodovino, je prav, da tej temi namenimo vso pozornost. Tokrat smo prosili sodelavce iz PE Aluminij, ki so že več desetletij del zgodbe in so v teh letih nanizali veliko izkušenj, dogodivščin in zgodb, povezanih s proizvodnjo aluminija, da z nami delijo svoje spomine. V ta namen smo brskali tudi po starih časopisih *Aluminij* in povzeli vsebine, o katerih je leta 2003 pisal takratni urednik časopisa Ivo Ercegovič, ki je tudi sam kot sodelavec v elektrolizi sooblikoval zgodbo o aluminiju.

Spomini na elektrolizo B

Če bi elektroliza B še delovala, bi v letu 2018 proslavili 55 let njene delovanja. *Ivo Ercegovič, Aluminij 7/2003*

»Če od strani, med urejenimi vrstami in »neskončnim« številom peči, opazujemo delo v elektrolizi B, je videti vse zelo enostavno. Večina postopkov se opravlja z različnimi stroji, sama tehnologija pa narekuje še mnogo ročnega dela. Tudi elektrokemični postopek – pretvorba glinice v aluminij je enostaven proces in obenem velika znanost. Najbolj pomembno se je pravilno, pravočasno in z določenim občutkom odzvati na številne zahteve peči. To pa v elektrolizi B dobro znajo. Zato se tam počutite kot v mravljišču, kjer na vsakem koraku vladata red in disciplina, delavci pa se poleg vsega soočajo s težavnimi delovnimi pogoji. In dosega različne rezultate. Naša stara dama je 20. julija 2003 praznovala svoj 40. rojstni dan.«

Tovarniški dnevnik ali 30 let spominov na elektrolizo C

Ivan Hauptman, Jože Nahberger, Miran Ules, Miran Lozar

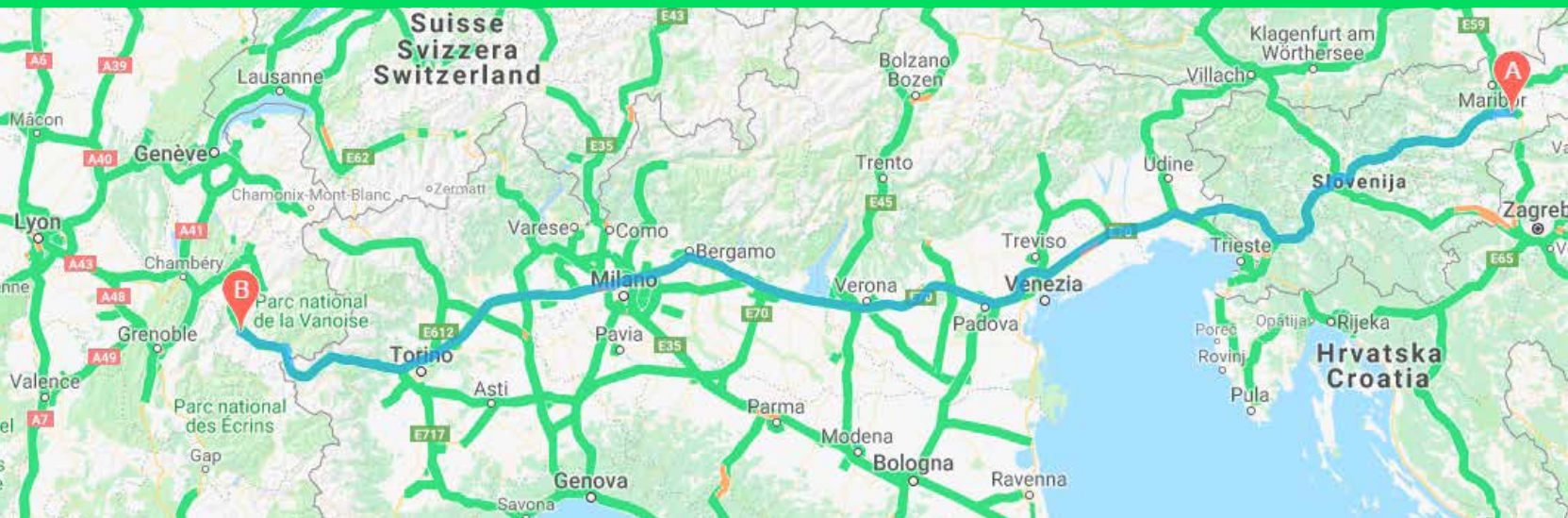
November 1987

Novembra leta 1987 smo se (osem izmenovodij in trije vodje) za namen projekta MPPAL podali na usposabljanje v Saint-Jean-de-Maurienne v Francijo. Bili smo vedoželjni in zagnani ter ponosni, da smo bili izbrani za sodelovanje pri projektu, ki je bil povezan z novo elektrolizo C. Na

pot smo se odpravili s takrat popularno »katrc« (Renault 4) in dvema avtomobiloma Zastava 128. V teh avtomobilih še ni bilo radijskega sprejemnika, o kakšni drugi opremi, ki jih imajo avtomobili danes, pa tudi nismo niti sanjali. Peljali smo se iz takratne Jugoslavije čez Italijo v Francijo. Potrebovali smo francoske vizume. V denarnici smo imeli tri vrste denarja: dinarje, lire in francoske franke. Bili smo zelo dovtetni za nova znanja, saj smo za usvojeitev potrebnih veščin potrebovali le 6 tednov (vsi drugi, ki so kupovali tehnologijo Aluminium Pechiney, so potrebovali tudi 6 mesecev). Naučili smo se tudi, kako kupiš sadje v supermarketu brez prodajalca, kaj pomenijo črtne kode na izdelkih itd. Na avtomobilskih odpadkih smo videli boljše primerke avtomobilov, kot smo jih imeli mi doma. Na tranzistorju je bilo ponoči občasno mogoče poslušati radio Ljubljana. Bilo je mnogo prijetnih in veselih dogodivščin, ki jih tukaj ne bom omenjal. Čas je hitro minil in polni znanja smo se vrnili domov. Premeščeni smo bili v novo halo C.

Januar 1988

V januarju so v halo C prišli še drugi delavci, mi pa smo bili njihovi mentorji za žerjave in vsa druga področja. Tako rekoč smo jih učili prvih korakov v novi elektrolizi. Med zagonom elektroliznih peči so bili poleg dveh vodilnih sodelavcev iz Francije tudi njihovi izmenovodje, ki so nam pri vzpostavitvi proizvodnje svetovali in pomagali. Čeprav smo se z njimi težko sporazumevali, smo zagon elektrolize uspešno izpeljali. Z nekaterimi francoskimi izmenovodji smo ostali prijatelji še v naslednjih letih.

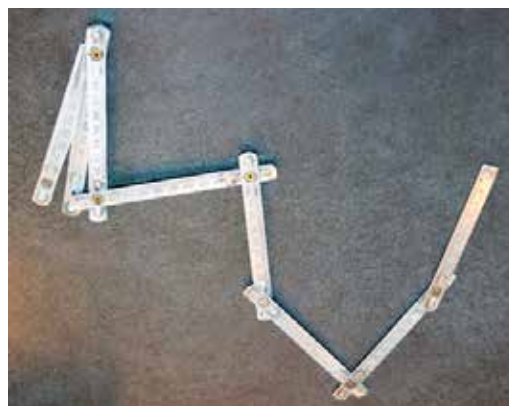

Hala C je bila za tisti čas »svetlobna leta« pred preostalim delom tovarne, saj je imela vsaka elektrolizna celica oziroma peč svoj pečni računalnik, ki je bil povezan z osrednjim računalnikom. Vse do danes se je računalniška oprema postopoma posodabljala. Komandni prostor elektrolize je imel štiri monitorje (takrat so imeli še katodne cevi, bili so precej široki in v kovinskih kletkah zaradi magnetnega polja), kar je bilo za nas kot neka-kšna znanstvena fantastika. Vrata v elektrolizo so se odpirala avtomatsko na fotocelico – prva v »fabriki«. Peči so bile pokrite, plini pa so bili speljani na čistilno napravo, tako da je bilo delo v novi hali glede čistoče pravo nasprotje dela v hali A ali hali B. Tudi način razmišljanja smo morali prilagoditi moderni tehnologiji ter sprejeti dejstvo, da računalnik po novem vodi peč, mi pa to vodenje spremljamo in jo poslužujemo. Zaposleni smo se vseh trideset let trudili za dosledno delo z napravami in pravilno izpeljane delovne operacije na pečeh. Elektroliza je obrat, kjer se ti slabo delo vrne kot bumerang, a ne v enaki meri, temveč na način, da imaš zaradi napak več dela, kot bi ga imel sicer. Je tudi obrat, v katerem je pozimi bolj mrzlo kot na prostem, poleti pa zelo vroče. V vsem tem času smo zaposleni podali veliko koristnih predlogov in izboljšav na različnih napravah. Ponosni smo, da smo še vedno med najboljšimi proizvajalci aluminija. Mnogo let je bila elektroliza C srce tovarne in z njeno proizvodnjo ter delom tistih, ki smo v njej delali in še delamo, se je naredilo ogromno tudi v drugih obratih, na kar nekateri dandanes morda pozabljajo. V teh 30 letih smo preživeli veliko veselih, manj veselih, lepih in težkih trenutkov, vendar smo vedno imeli in še imamo občutek pripadnosti »fabriki«. Nekaj nas vztraja že 30 let, zato smo bili veseli novice, da se v novembru 2017 ponovno podajamo na kraj našega usposabljanja. In zdaj, ko se oziramo nazaj, skoraj ne moremo verjeti, da je od takrat minilo že toliko časa. Po poti smo podoživljali našo dogodivščino iz leta 1987.

November 2017

Na pot nas je odšlo pol manj, vendar sta bila zasedba in sedežni red v enem avtomobilu enaka kot pred 30 leti. Prevozno sredstvo je bilo zdaj mnogo boljše. Ponovno smo se peljali iz Slovenije čez Italijo v Francijo. Vizuma nismo potrebovali, tudi denar je bil povsod isti. Če smo se pred

30 leti pogovarjali o naših življenjskih ciljih, dobrih avtomobilih in seveda ženskah, smo zdaj najprej in najbolj obujali spomine na tiste čase in tudi ugotavljali, da je vse prehitro minilo. Nekaj besed smo spregovorili tudi o spiskih za upokožitev, na katerih smo se začeli pojavljati. V naslednjih nekaj letih bomo pač morali delovna mesta prepustiti mlajšim. Samski blok, v katerem smo stanovali, še stoji. Tudi center Saint-Jean-de-Maurienne, ki je bil takrat zelo moderen, je takšen kot takrat – tokrat nas je vse skupaj veliko manj fasciniralo. Ob vstopu v elektrolizo, v kateri smo pred 30 leti spoznavali prvo znanje o tej tehnologiji v praksi, pa je bil občutek neponovljiv. Hvala vodstvu Taluma, da smo lahko podoživeli trenutke izpred 30 let. □

Legendarni francoski meter

Ko smo bili leta 1987 na šolanju v Franciji, je vsak med nami v dar dobil kovinski meter. Izmenovodja na začetku izmene uporablja meter, da izmeri višino kovine in elektrolita v peči. Na osnovi meritev določi količino aluminija za črpanje in potrebno korekcijo elektrolita. Brez metra torej ne gre. Meter, ki sem ga prinesel takrat iz Francije, je danes star 30 let in z njim še danes občasno izvajam meritve. Kam so jih pospravili drugi, boste pa morali povprašati kar njih. *Ivan Hauptman*

V okolici imamo zelo uspešna podjetja

EMILIJAN STRGAR
FOTO: PODJETJE TPV

V petek, 8. decembra 2017, smo sodelavci iz PE Aluminijskega OE Proizvodnja anod, obiskali enega vodilnih proizvajalcev prikolic v Evropi, podjetje TPV Prikolice s Ptujja.

TPV Prikolice

Podjetje TPV Prikolice, d. o. o., sta ustanovili podjetji TPV, d. o. o., iz Novega mesta in Böckmann Fahrzeugwerke GmbH iz Nemčije. Podjetje spada danes med vodilne proizvajalce prikolic v tem delu Evrope. Letno proizvedejo več kot 25.000 prikolic. Prodajajo jih pod lastno blagovno znamko, najdemo pa jih v vseh državah Evropske unije in na trgih nekdanje Jugoslavije.

Ogled proizvodnje

V okviru ekskurzije smo si ogledali celotno proizvodnjo, od priprave profilov in delov za izdelavo prikolic do skladiščenja in odpreme prikolic. Proizvodnja poteka na 6000 m² površine.

V proizvodnji razpolagajo z naslednjimi tehnologijami:

- robotsko varjenje,
- montaža – sestava prikolic,
- upogibanje pločevine,
- laserski razrez in lasersko varjenje,
- struženje, rezkanje,
- lepljenje ...

4000 prikolic na mesec

Delovni procesi temeljijo na zahtevah standardov ISO 9001 in ISO 14001. V sezoni proizvedejo več kot 250 prikolic na dan ali do 4000 prikolic na mesec. Za proizvodnjo porabijo letno 1000 ton pločevine, opravi pa se več kot 1000 odprem prikolic do kupcev.

Dobra organizacija, red in čistoča

Za sprejem in vodenje po proizvodnih prostorih podjetja sta poskrbela direktor družbe Sandi Kramberger ter vodja proizvodnje in stalnega napredka Peter Hajdinjak. Obiskovalci smo bili navdušeni nad dobro organizacijo ter redom in čistočo v podjetju. Spoznanja, da imamo v naši okolici tako uspešna podjetja, pa nas navdajajo z optimizmom za prihodnost.

Za konec še ogled Ptujске kleti

Za popestritev ekskurzije smo si ob koncu privoščili še ogled Ptujске kleti oziroma vinskega hrama. Predstavili so nam razvoj in zgodbo Ptujске kleti skozi zgodovino. Poskrbeli so tudi za naše brbončice, saj smo pokusili nekaj žlahtnih vin. Tako smo združili koristno s prijetnim. ▣

Povečanje produktivnosti in dodane vrednosti

MAG. AVGUST ŠIBILA

FOTO: MAG. AVGUST ŠIBILA

Vodstvo poslovne enote Ulitki je v ponedeljek, 5. marca, v dvorani restavracije Pan organiziralo delavnico za zaposlene, ki se je udeležilo 280 sodelavcev.

Sodelavce je uvodoma pozdravil Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma, jim predstavil dosežke družbe Talum v preteklem obdobju ter povzel strategijo oziroma smernice skupine Talum do leta 2022. V nadaljevanju so direktor Avgust Šibila in vodje posameznih področij v PE Ulitki predstavili rezultate dela poslovne enote za leto 2017 ter zastavili cilje in program aktivnosti za leto 2018. Izpostavili so tudi pomembne cilje, ki so povezani s strategijo rasti programa v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Do leta 2022 se bodo skladno s strategijo rasti prihodki poslovne enote povečali s 24 milijonov evrov v letu 2017 na približno 45 milijonov evrov, dejavnost pa bo zaposlovala približno 400 sodelavcev.

Povečevanje produktivnosti temelji na visoki stopnji robotizacije in avtomatizacije, povečevanje dodane vrednosti pa na pridobivanju in razvoju ulitkov z višjo stopnjo dodelave (mehanska obdelava, sklopi). □

NAPOVEDNIK DOGODKOV IN OBISKOV

Ne zamudite

April 2018

10. april
12. april
17. april
19. april
21. april

Letno srečanje s predsednikom uprave Taluma
Letno srečanje s predsednikom uprave Taluma
Letno srečanje s predsednikom uprave Taluma
Letno srečanje s predsednikom uprave Taluma
Salon Sauvignon

Za človeka gre

DR. MARKO HOMŠAK

FOTO: ARHIV ROKA GOMILŠKA, SPLET

Na univerzi Alma Mater Europaea je 9. in 10. marca potekala 6. znanstvena konferenca z mednarodno udeležbo pod skupnim naslovom »Za človeka gre: Izzivi za znanost in izobraževanje«.

Neposredne in posredne emisije

Konferenca je potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja. Na njej je imel svoj prispevek tudi predsednik Evropske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Felix Unger, v sekciji izobraževalnega programa Ekoremediacije pa je sodelovala tudi družba Talum s prispevkom dr. Marka Homšaka z naslovom »Neposredne in posredne emisije toplogrednih plinov iz proizvodnje aluminija«.

Skupni imenovalec vsega opravljenega dela so emisije toplogrednih plinov in s tem povezan ogljični odtis aluminijastih proizvodov ter povezovanje industrijske prakse z različnimi izobraževalnimi visokoškolskimi inštitucijami. □

Srebrna dekanova nagrada

Nekaj študentov, ki tako ali drugače sodelujejo z družbo Talum, je proti koncu lanskega leta in letos uspešno končalo svoj študij. Med njimi najprej omenjamo Roka Gomilška. Rok je 14. marca na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Mariboru prejel srebrno dekanovo nagrado za magistrsko nalogo z naslovom »Zajemanje ogljikovega dioksida iz procesa proizvodnje aluminija«. To je za nekdanjega kadrovskega štipendista družbe Talum in sedanjega sodelavca v družbi Talum Inštitut zelo lepo priznanje. Rok je magistrsko nalogo uspešno, z odliko, zagovarjal 27. septembra 2017.

Na Visoki šoli za varstvo okolja v Velenju je septembra 2017 uspešno dokončal študij David Muršec, ki je del svojega časa med opravljanjem prakse posvetil družbi Talum. Njegovo diplomsko delo ima naslov »Ogljični odtis proizvodnje aluminija v obratu družbe Talum d.d. Kidričevo«.

Pred kratkim, 22. februarja 2018, pa je uspešno končala magistrski študij na 2. stopnji tudi Anja Selinšek, ki je študirala na Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo v Mariboru. Naslov njene magistrske naloge je »Analiza vpliva življenjskega cikla proizvodnje aluminijastih drogov na okolje«.

Rok Gomilšek prejema nagrado za magistrsko nalogo iz rok dekana FKKT Maribor prof. dr. Zdravka Kravanja.

Bronasti znak Civilne zaščite

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

V četrtek, 1. marca 2018, so na osrednji slovesnosti ob dnevu civilne zaščite na Brdu pri Kranju posameznikom in organizacijam, ki delujejo v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, podelili priznanja Civilne zaščite. Priznanja za izjemno delo na področju zaščite in reševanja je prejelo 358 posameznikov in organizacij, in sicer 217 bronastih, 77 srebrnih in 33 zlatih znakov, 30 plaket ter kipec Civilne zaščite. Na osrednji slovesnosti so podelili le 45 priznanj, preostala pa so bila podeljena na 13 regijskih prireditvah.

Podelitev nagrad v Prvencih

Ena izmed regijskih slovesnih podelitev je potekala v sredo, 14. marca 2018, v Vaškem domu v Prvencih, kjer so nagrade podelili sedmim posameznikom in podjetjem. Med letošnjimi dobitniki bronastega znaka Civilne zaščite je bilo tudi naše hčerinsko podjetje Vargas-Al. Bronasti znak za leto 2018 so prejeli za požrtvovalno in uspešno opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Znak Civilne zaščite sta direktorju družbe Vargas-Al Iztoku Trafeli podelila gospod Janez Petrovič, vodja Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje Republike Slovenije, ter Dragomir Murko, poveljnik Civilne zaščite za Podravje.

Več o znaku Civilne zaščite si lahko preberete na spletni strani www.sos112.si.

1. marec, svetovni dan civilne zaščite

Namen zaznamovanja svetovnega dneva civilne zaščite je, da bi v javnosti krepili zavest o ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami. Hkrati naj bi krepili zavest tudi o vlogi civilne zaščite pri varstvu pred različnimi nesrečami in poudarili pomen mednarodnega sodelovanja za zaščito človeka in njegovega okolja. Resolucijo ob 1. marcu, svetovnem dnevu CZ, je sprejela Mednarodna organizacija civilne zaščite na svoji 9. generalni skupščini, ki je potekala 17. in 18. decembra 1990. Tudi Vlada Republike Slovenije je s svojim sklepom določila 1. marec za dan civilne zaščite tudi v Sloveniji. ■

Iztok Trafela, direktor družbe Vargas-Al, sprejema bronasti znak civilne zaščite.

Protivlomni sistem

BORIS KUHAR

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: SPLET, ARHIV TALUMA

VIR: SIOL.NET/TRENDI/MOJSTER-ZA-

-OKNA/KAJ-NAJBOLJ-SOVRAZIJO-

-VLOMILCI-411616

V A R G A S A L

Tokrat v rubriki o delovnih procesih več pozornosti namenjamo protivlomnim sistemom. Področje tovrstnega varovanja je v domeni družbe Vargas-Al, z njo pa se ukvarjajo sodelavci, ki imajo za to področje pridobljena znanja in so ustrezno usposobljeni. V januarski številki časopisa smo podrobneje pisali o videonadzoru, v eni izmed naslednjih številki pa vas bomo seznanili s protipožarnim sistemom. V letu 2018 torej nekaj več pozornosti namenjamo družbi Vargas-Al, ki bo letos obeležila 25 let svojega delovanja.

Tatovi nikoli ne počivajo

Vsak med nami čuti strah pred vlomom. Pri tem ne gre samo za odtujene predmete in povzročeno materialno škodo, temveč tudi za strah, da pred vlomilci ne bomo mogli zaščititi sebe ali svojih bližnjih. Vlom pomeni tudi vdor v naš zasebni prostor in njegovo oskrnitev, saj je dom prostor, ki ga dojemamo kot svetišče, kjer se počutimo varni in srečni. Žal pa je vsak med nami potencialna žrtev vlomilca, saj ti nikoli ne počivajo. Vlomilci izkoristijo vsako našo odsotnost, ko je stanovanje prazno. Pred tem navadno natančno pregledajo sosesko in izberejo primerno tarčo. Od slabih nakan lahko vlomilce odvrnejo rešetke na oknih, močna vrata in ključavnice, veliki psi, pozorni sosede ter znaki o alarmnih napravah. In prav te bomo v članku podrobno spoznali.

Kako razmišlja vlomilec

- Seveda se vam zdim znan, saj sem vam pred dnevi pripeljal novo preprogo.
- Hvala, da sem šel lahko na stranišče, ko sem urejal okolico vaše hiše.
- Občudujem vaše rože na oknih, ki kažejo na to, da imate okus in da imate radi lepe stvari.
- Seveda opazim, da imate poln nabiralnik časopisov. Včasih celo odvržem kaj v nabiralnik, da vidim, koliko časa bo to ležalo v njem.
- Če imate steklena vhodna vrata in se vidi alarmna naprava, bom rade volje pogledal, ali je vključena.
- Rad imam okna nad koritom, ki jih zaščitijo samo najbolj vestni lastniki, so pa vedno zelo prikladna za vlom.
- Zgodi se, da včasih v naglici z dežnikom in polnimi rokami pustite odklenjena vrata. Razumem in se veselim, saj nimam prostega dne, ko dežuje.
- Najprej potrkam. Če mi boste odprli, vas bom vprašal za nasvet glede poti. Ne nasedajte mi.
- Res mislite, da ne pogledam v predal z nogavicami? Vedno preverim predale z oblačili, omarico ob postelji in predal z zdravili.
- V sef ne bom vlamljal. Če ni pritrjen na steno, pa ga bom vzal.
- Ne maram prižganih radijskih in televizijskih sprejemnikov.
- Včasih se oblečem kot obrtnik, res nikoli pa se ne oblečem kot baraba ali slepar.
- Sovražim hude pse in radovedne sosede.
- Prišel bom tudi skozi okno.

- Skozi okno večkrat preverim, ali ste doma, ali imate televizor ali druge drage naprave. Ponoči se sprehodim po vaši soseski, da si skozi nezastarta okna izberem svoj ulov.
- Gledam tudi objave na Facebooku, kamor napišete, da odhajate na počitnice.
- Tisto okno, ki ga vedno puščate odprtega, je odlično povabilo na lov na zaklade. (siol.net/trendi/mojster-za-okna/kaj-najbolj-sovrazijo-vlomilci-411616).

Protivlomno varovanje v Talumu in zunaj njega

Družba Vargas-Al izvaja storitev protivlomnega varovanja v Talumu in za zunanje naročnike. V Talumu se z alarmnimi napravami varujejo nekateri objekti oziroma prostori, v katerih se hranijo pomembnejša sredstva oziroma sredstva večjih vrednosti (na primer Talumova umetniška zbirka), ali pa z njim varujemo strateško pomembne informacije (računalniški strežniki, arhivi, nekatere pisarne in podobno).

Razlika med videonadzorom in protivlomnim varovanjem

Videonadzor nam daje posnetek stanja na varovanem objektu in ta posnetek lahko analiziramo. Protivlomna naprava pa sproži tihi ali glasni alarm in posledično intervencijo oboroženega varnostnika, ki vzrok sprožitve alarma preveri neposredno na varovanem objektu. Razvoj gre v smeri združevanja teh sistemov, kar pomeni, da so že na voljo alarmni sistemi z vgrajenimi manjšimi kamerami, pa tudi obratno: že sam »pametnik« videonadzorni sistem v dežurni center javi neko nepredvideno, neobičajno situacijo oziroma gibanje.

Različne vrste protivlomnih sistemov

Pri protivlomnem varovanju gre za varovanje z alarmnimi sistemi. V osnovi delimo protivlomne sisteme na:

- brezžični protivlomni sistem,
- žični protivlomni sistem.

Na objektu je poleg alarmnega sistema mogoče tudi izvajanje kontrole pristopa, kar pomeni, da se je treba pri vstopu v prostor avtorizirati. K ponudbi alarmnega sistema naročnikom občasno dodamo še katero storitev, kot je na primer detektor, ki sproži alarm pri morebitnem izlivu vode, pojavu dima, lomu stekla, varovanje določenih prostorov v nočnem času ali v času počitka in podobno.

Kateri protivlomni sistem izbrati?

Protivlomno varovanje ponujamo tako za stanovanja in stanovanjske hiše kot tudi za poslovne objekte. Za te storitve v naši družbi skrbi pet strokovno usposobljenih tehnikov, ki so za ta namen pridobili ustrezno licenco. Licenca poleg drugih strogih zakonskih norm zahteva tudi, da je vsak varnostno preverjen.

Kdor se še ne more odločiti za stalno tehnično protivlomno varovanje, mu v naši družbi lahko ob krajših odsotnostih (dopust, obletnice, poroke, pogrebi itd.) ponudimo v najem brezžični alarmni sistem, ki ga vgradimo in z dežurnim centrom povežemo brez inštalacijskih posegov. Ko se naš potencialni kupec oziroma najemnik odloči za nakup ali najem protivlomnega sistema, pri njem najprej opravimo ogled in mu na podlagi tega pripravimo individualno ponudbo. Kadar gre za objekte, ki so v fazi gradnje ali obnove, je smiselno vgraditi žični protivlomni alarm. Pri že obstoječih objektih pa se kupci oziroma naročniki raje odločijo za brezžični sistem, saj v tem primeru niso potrebni večji gradbeni (inštalacijski) posegi v prostor. Pri izbiri protivlomnega sistema je pomemben tudi komunikacijski kanal, s katerim razpolaga uporabnik naprave. Veliko uporabnikov že razpolaga z digitalno komunikacijsko linijo, preko katere ga povežemo z našim nadzornim centrom. Ljudje načeloma pogosteje izberejo brezžični protivlomni sistem. Uporabnik se lahko odloči za glasni ali tihi alarm. Vsak ima svoje prednosti, vendar je vse odvisno od tega, kaj želi uporabnik s sistemom doseči. Glasni alarmni sistem s svojim zvokom opozori vlomilca in ga odžene, s tem pa se zmanjša škoda na objektu. V naši družbi stremimo k temu, da v okviru možnosti dostop varujemo z zunanji senzori ali barrierami že pred neposrednim vstopom (vlomom) v objekt. Tihi alarmni sistem vlomilca ne opozori, to pa pomeni, da bo ob intervenciji po vsej verjetnosti še v

objektu in ga bomo tako lahko prijeli, a s tem sta bolj ogrožena tudi naš zasebni prostor in varnost. Ko se kupec oziroma naročnik odloči za določen protivlomni sistem, z njim sklenemo pogodbo. Že prej temeljito preizkušen sistem potem ustrezno vgradimo in ga povežemo z našim varnostno-nadzornim centrom.

Uporabnikom ponujamo najboljše sisteme varovanja, pri nabavi pa sledimo naglemu tehnološkemu razvoju. V času, ko ima uporabnik napravo v najemu, jo tudi servisiramo oziroma zagotavljamo njeno brezhibno delovanje.

Prednost priklopa na varnostni center

Ko je protivlomni sistem priklopljen na naš varnostni center, to pomeni, da bomo ob sprožitvi alarmnega sistema odreagirali z intervencijo našega oboroženega varnostnika. Seveda se lahko zgodi, da gre samo za lažni alarm, ker smo pozabili izklopiti sistem ali kaj podobnega – naša dolžnost je reagirati nanj. Če gre za lažne alarme, uporabnike prosimo, da nas, če je to mogoče, na to opozorijo, še preden pride do intervencije.

Povpraševanje narašča

Danes so stanovanja opremljena z najrazličnejšimi tehnološkimi napravami, ki so za vlomilce zanimive, zato ne velja več pravilo, da bi izbirali le objekte premožnejših lastnikov. Prav vsak je lahko tarča vlomilca.

Ponujamo tudi fizično varovanje

Za poslovne in zasebne objekte ponujamo tudi fizično varovanje. To pomeni, da je varnostnik prisoten na samem objektu in izvaja obhode. Za takšne vrste varovanja se sicer pogosteje odločajo podjetja, v zadnjem času pa za omejen čas ta način varovanja najamejo tudi drugi uporabniki na svojih zasebnih objektih (na primer v času, ko so odsotni zaradi dopusta). □

“Varen tudi spanec”

- BREŽIČNI PROTIVLOMNI SISTEM
- INDIVIDUALNA PRILAGODITEV SISTEMA PO MERI UPORABNIKA

Omogočamo vam, da prostore, ki jih ponoči **ne uporabljate** (garaža, klet, pritlični prostori), zavarujete z alarmnim sistemom.

Protivlomni paket zajema:

profesionalno brezžično protivlomno centralo s petimi senzori gibanja in tipkovnico, notranjo sireno in daljinski upravljalnik, montažo, ki jo opravijo licencirani varnostni tehniki, individualno programiranje in usposabljanje uporabnika (nočni vklop sistema), priklop sistema na naš 24-urni dežurni center, 24-urna pripravljenost za primer intervencije ob sprožitvi alarma.

Za poslovne in zasebne objekte ponujamo tudi fizično varovanje. To pomeni, da je varnostnik prisoten na samem objektu in izvaja obhode. Za takšne vrste varovanja se sicer pogosteje odločajo podjetja, v zadnjem času pa za omejen čas ta način varovanja najamejo tudi drugi uporabniki na svojih zasebnih objektih (v času, ko so odsotni zaradi dopusta, obletnic, porok, pogrebov itd.).

Sodelovanje je pomembno

Pogovor z Jožico in Alešem Verdenikom, PE Ulitki

TOMAŽ KVAS, MARJETKA OREL

FOTO: STANKO KOZEL

Med Talumovimi zaposlenimi se najde kar nekaj zakonskih parov. Nekateri med njimi so se tukaj spoznali, drugi pa so bili skupaj že prej. Med tiste, ki so drug drugemu sledili v tovarno, sodita zakonca Jožica in Aleš Verdenik, ki sta zaposlena v poslovni enoti Ulitki, ona četrto leto kot posluževalka naprav oziroma operaterka stroja, on pa šest let kot električar na delovnem mestu vzdrževalca naprav. Zaradi različnih delovnih urnikov – Jožica dela v štiriizmenskem sistemu dela, Aleš pa v eni izmeni – na delo ne moreta prihajati skupaj. Njen delovni dan v dopoldanski izmeni se začne že 20 minut čez peto uro zjutraj, Aleš pa v Talum ponavadi prispe okrog šeste ure, delati začne uro kasneje.

Jožici najprej odhajajoča sodelavka iz nočne izmene poroča o vsem, kar se je dogajalo ponoči na strojih, pri katerih dela, ali so se pojavile kakšne napake ali zastoji. Tako ve, na kaj mora biti v svoji izmeni še posebej pozorna. Potem začne delati pri stroju za izdelavo peščenih jeder za litje ohišja Boscheve črpalke. »Pri delu je treba biti pazljiv in odgovoren, tako do stroja kot do kosov,« poudarja Jožica. »Moje delo zahteva vztrajnost, strpnost in sodelovanje,« še dodaja. Če denimo pride do manjše napake na katerem izmed strojev, si sodelavci pomagajo med sabo, da se delo čim prej nemoteno nadaljuje. Kljub napornemu delovnemu ritmu se najde čas tudi za kavico in kratek pogovor ob rogljičkih ali domačem pecivu, ki ga prinese Jožica ali katera druga sodelavka. Nedavno je v nagradni igri Radia Ptuj celo zadela 60 pustnih krofov za svoje sodelavce, kar ji je bilo v veliko veselje. Po končani izmeni tudi ona poda poročilo o dogajanju med delavnikom naslednji izmeni. »Dobro sodelovanje vodi k hitrejši odpravi napak,« pravi Jožica, »zdaj že dva tedna delamo pri novih strojih, kar mi je v izziv. Podala sem že kar nekaj predlogov za izboljšave na delovnem mestu.« Kdor jo pozna, ga to ne preseneti, saj je bila Jožica lani nagrajena za množično inovativno dejavnost v Talumu. Med vsemi zaposlenimi je od januarja do septembra 2017 podala največ inovativnih predlogov – kar 30 se jih je nabralo. »Zadnji dve leti sem na tem področju kar aktivna,« razlaga. »Ko spoznaš svoje delo in stroj, pri katerem delaš, je lažje nekaj predlagati. Motivira me predvsem želja, da se odpravijo napake. Ponosna sem, ko se na mojem delovnem mestu nekaj izboljša.« Tudi njen soprog je že podal nekaj inovativnih predlogov. Kot vzdrževalca ga k temu vodi predvsem želja po varnem delu: »Zdi se mi pomembno, da so stroji varni za vse.« Podobno kot Jožica tudi on svoj delovni dan začne s pregledom dela prejšnje izmene in potrebnih opravil. Potem ko vodja razdeli naloge, se Aleš odpravi v proizvodnjo, kjer skrbi za elektro vzdrževanje. Pokličejo ga na primer, kadar robotska celica ne deluje pravilno ali pa se pri delovanju katerega drugega stroja – kot je rentgen – pojavijo napake in ga je treba pregledati. Kadar se pojavijo zahtevnejše napake, se mora Aleš včasih posvetovati s proizvajalcem določenega stroja. Poleg opravil s seznama je treba narediti tudi kaj nenačrtovanega, saj ga pokličejo tudi nepričakovano, ko denimo pride do okvare na pečeh. »Ves čas moraš biti na razpolago,« razlaga Aleš, »napake je treba takoj popraviti. Delovni dan sicer zaključim ob treh, ampak se pogosto zgodi, da moram priti nazaj. Vsak konec tedna sem tudi dežuren in lahko se zgodi, da se moram na delo odpraviti trikrat.« Čeprav ga pokličejo med obedom ali ravno, ko je v trgovini, mu ni težko odhiteti nazaj v službo: »Odkrivanje napak in vzrokov zanje mi je največji izziv pri delu, sploh kadar gre za zahtevnejšo nevsakdanjo napako, za katero se moram zares poglobiti v delovanje stroja in za katero uspešno najdem rešitev.« Pri tem so zelo pomembni pogovori s sodelavci in medsebojna pomoč, še poudarja.

Kljub natrpanim in zaradi Jožičinega štiriizmenskega dela ter Aleševih dežurstev precej različnim urnikom pa zakonca Verdenik spretno usklajujeta delo z družinskim življenjem. Sta namreč ponosna starša treh otrok, starih od šest do dvanajst let. Pri varstvu in usklajevanju jima dobrodošlo podporo nudi tudi ožja družina. K ravnotežju pa po Aleševih besedah prispeva tudi to, da »je doma govora o delu bolj malo, skušava ločiti službo in zasebno življenje.« Jožica pa priznava, da kadar jo v službi kaj vznemiri, rada o tem predebatira z možem. Oba cenita odnos Taluma do družin. »Otrokom je omogočeno morje; ko so bili manjši, so dobili darila, lani pa je bil prvi Talumov družinski dan v Termah Ptuj. Veliko nam pomeni, da Talum nekaj da na otroke.«

Ženska še vedno podpira tri vogale

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: STANKO KOZEL

Marec je v znamenju žensk, zato je tudi tokratni intervju namenjen sodelavkam. K pogovoru smo povabili sodelavke iz družbe Vital in v ta namen pokukali v pisarno in v kuhinjo. To so dame, ki skrbijo za našo prehrano v času, ko smo na delu – poskrbijo, da smo siti in zadovoljni. Pravijo, da gre marsikaj skozi želodec – bojda tudi ljubezen. Pravijo tudi, da prazna vreča ne stoji pokonci, in to je res. Brez dobre malice bi bilo naše počutje precej slabše, naša delovna storilnost pa zato precej manjša. Dobra malica je za zaposlene torej zelo pomembna. Pa še zaradi nečesa smo k pogovoru povabili sodelavke iz Vitala. To so namreč dame, ki zaradi narave svojega dela zamudijo marsikatero tovarniško zabavo, prireditev in v službi preživijo tudi večino praznikov. Med te praznike spada tudi dan žena. Naj bo ta sestavek poklon njim in tudi vsem drugim damam, ki dan za dnem z marljivostjo, vztrajnostjo in optimizmom dokazujete, da ženske resnično podpiramo vsaj tri vogale družbe.

Dušanka Kovačević, administracija

Kako se je začela vaša poslovna pot v Talumu?

V Talumu sem se zaposlila leta 1988, kar pomeni, da bom letos napolnila 30 let delovne dobe. To je bila moja prva zaposlitev. Delati sem začela na delilnem mestu. V tovarni je bilo namreč več delilnih mest, kjer se je razdeljevala malica za zaposlene. Uprava je imela svoje delilno mesto v kletnih prostorih. Kasneje se je to spremenilo, saj so v prostorih sanitarne naredili jedilnico, kjer se delavci prehranjujejo še danes. Kot delivka malice sem delala 20 let.

Katere so bile vaše delovne naloge v času pripravništva?

Opravljal sem razna administrativna dela.

Ste že pred tem kot dijakinja opravljali počitniško delo?

Odraščala sem v Kidričevem in med počitnicami sem opravljala prilo-

žnostna dela na bazenu. V tistem času je bilo v naselju kopališče. Na to obdobje imam zelo lepe spomine.

Katero srednjo šolo ste obiskovali?

Zaključila sem srednjo upravno šolo.

Ste razmišljali tudi o študiju?

Ne boste verjeli, a v tistem času sem si zelo želela nadaljevati študij na obramboslovju. Ne vem, zakaj me je to področje tako privlačilo, a želja je bila tako velika, da sem šla celo na informativni dan in se pozanimala o možnostih študija.

Je bil kdo od vaših domačih zaposlen v »fabriki«?

V »fabriki« sta bila zaposlena oba starša. Oče je delal v vzdrževanju, v finomehnični delavnici, mama pa v kuhinji kot kuharska pomočnica. Talum sem tako spoznavala že preko staršev.

»Kaj je za vas v delovnem kolektivu najpomembnejše? Korektni in topli medčloveški odnosi ter spoštovanje do sodelavcev, ne glede na to, katero delo opravljajo.«

Kako ste kot otrok doživljali materin poklic?

Ni mi bilo všeč, saj se mi je zdelo, da ves čas samo dela. Delala je v različnih izmenah in takrat, ko smo jo otroci najbolj potrebovali, je ni bilo doma. Vem, da ji ni bilo lahko. Po naporni službi jo je doma čakala še družina. Kot otrok sem razmišljala, da po poklicu ne bi želela biti kuharica ali delati v gostinstvu. A zarečenega kruha se največ poje.

Danes ste del ekipe odvisne družbe Vital in imate pisarno v restavraciji Pan. Vsak dan ste v stiku s pripravljavci hrane, strežnim osebjem ... Kdo se po vašem mnenju v gostinstvu bolje znajde, ženske ali moški?

Osebnostno menim, da je v tem poklicu moškim lažje kot ženskam. Že zaradi telesne konstitucije. Delo je namreč telesno precej naporno in za žensko veliko težje. Žensko navadno doma čaka še veliko fizičnih opravil, ki jih mora postoriti, in to od nje zahteva res veliko energije in napora. Ja, menim, da je moškim še vedno lažje in da ženske še vedno podpiramo vsaj tri vogale svojega doma.

Zaposleni v gostinstvu imate navadno ob praznikih in takrat, ko se drugi zabavajo, največ dela. To pač spada k temu poklicu, pa vendar ... Vedno ni lahko, mar ne?

Ja, res je. Tudi če si zaposlen v administraciji, se določenih dogodkov ne udeležiš iz solidarnosti do sodelavcev, saj bi bilo zate zelo neprijetno, če bi se zabaval, pri tem pa vedel, da en del tvoje ekipe dela. V restavraciji je ob praznikih in raznih svečanostih največ dela, zato v glavnem zamudimo vse pomembne dogodke in prireditve, ki jih organizira tovarna. Včasih razmišljam, kako bi to drugače uredili, da bi si tudi vitalovci kdaj pa kdaj lahko privoščili kakšen naš skupni dogodek.

Za pot do službe porabite kar veliko časa glede na to, da živite v Čakovcu. Kako se spopadate z razdaljo?

Živim v vasi, ki je od Čakovca oddaljena 5 kilometrov. Za vožnjo vsak dan porabim dve uri. Tedensko tako v avtomobilu preživim 10 ur, kar je veliko. Včasih sem delala v različnih izmenah in je bilo zaradi vožnje kar naporno, saj sem bila od doma odsotna kar 10 ur. Zdaj delam samo zjutraj in imam šesturni delovnik, zato je lažje. Spomnim se, da ko sem bila prestavljena v jutranjo izmeno, moji dekleti nista mogli verjeti, da ne bom delala noben vikend več in da bom lahko z njima.

Kaj je za vas v delovnem kolektivu najpomembnejše?

Korektni in topli medčloveški odnosi ter spoštovanje do sodelavcev, ne glede na to, katero delo opravljajo.

Marinka Horvatič

Marinka Horvatič, kuhinja

Kako se je začela vaša poslovna pot v Talumu?

V Talumu sem se zaposlila leta 2003. Pred tem sem bila zaposlena v gostilni Botra.

Kuhali ste v gostilni, danes pa poleg gostinskega dela v restavraciji Pan delate še nekaj: kuhate malice za zaposlene. V čem je razlika?

Razlika je predvsem v tem, da smo v gostilni Botra ponujali à la carte meni, v restavraciji Pan pa poleg tega kuhamo še malice. Količinsko skuhamo dosti več obrokov, kot smo jih pripravili v Botri. Vsak dan poskrbimo za okoli 1100 malic.

V kuhinji imate verjetno porazdeljeno, kaj kdo dela oziroma kuha. Nam poveste kaj več o tem?

Vsak kuhar je zadolžen za svoj obrok. Nekateri pripravljajo toplo malico, drugi dietno, spet tretji solatni krožnik ... Obroke pripravljamo ves dan in vsak pokriva svoje področje. Vsak kuhar ima še pomočnika, ki mu pomaga pri pripravi. Če opredelim strukturo, potem imamo šefa kuhinje, kuharje in pomočnike.

Kako pa je z recepti, vam dovoljujejo kaj kreativnosti?

Za vsak obrok so določeni normativi, ki se jih moramo držati, preostalo pa je prepuščeno okusu kuharja. Včasih kakšen recept tudi sama izbrskam na internetu. Kar velik del je prepuščen posameznikovi kreativnosti in okusu.

Pri velikih količinah je treba dobiti občutek, koliko začimb in vsega

drugega dodati, da bo jed okusna. Kako se pridobi ta občutek?

Čez čas se navadiš in ti to ne povzroča več težav. Imamo tudi razne trike, kako rešiš jed, če jo preveč soliš ... Se pa vsakemu, še tako dobremu kuharju kdaj zgodi, da ne gre vse po načrtih in jed ni takšna, kot bi si želel.

So moški boljši kuharji kot ženske ali gre za stereotip?

Moški so dobri kuharji, a potrebujejo žensko roko, ki v kuhinji vzdržuje red (smeh). Moški imajo morda več smisla za okuse, ženske pa bolj poskrbimo za čistočo, za seboj pospravljamo ... Rekla bi, da se dopolnjujemo.

Vam je kuhanje doma prihranjeno?

Ne, ni. Tudi doma kuham za družino. Kadar v službi ne jem, potem mi ni problem doma skuhati kosila. Če pa se najem v službi, imam manj motivacije. V glavnem pa zelo rada kuham.

Kuhate vsak dan, in to že trideset let. Se človek tega naveliča?

Pridejo dnevi, ko si manj razpoložen, a v glavnem svoje delo zelo rada opravljam in tudi doma rada kuham – če le vem, kaj si jedci želijo. Doma je namreč večkrat problem v tem, da nimam več ideje, kaj skuhati.

Kaj najraje kuhate?

Mesne jedi.

Vaš poklic je takšen, da delate v različnih izmenah in tudi med prazniki.

Vse to veš že, ko se odločiš za poklic kuharja. Včasih pomislim, da bi tudi sama bila raje na zabavi ali prireditvi, ne pa v kuhinji. A tako pač je. Takšna je narava tega poklica. ▣

Dušanka Kovačević

» Moški so dobri kuharji, a potrebujejo žensko roko, ki v kuhinji vzdržuje red.«

Ta prava »štimmunga«

LILIJANA DITRIH

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Sindikata SKEI in uprava družbe Talum sta nam tudi letos ob dnevu žena poklonila lep izlet, in sicer po avstrijski Štajerski, ki jo imenujejo tudi zeleno srce Avstrije. Ta naziv je popolnoma upravičen, saj je dve tretjini pokrivajo gozdovi, gričevja, sadovnjaki in vinogradi. Tokratni izlet po »Steirisches Vulkanland« – deželi vulkanov je bil v prvi vrsti mala kulinarčna pokušina, pravo razvajanje, in seveda predvsem brezskrbno, igrivo druženje sodelavk iz različnih delovnih okolij.

Doživetje kulinarčne zgodbe

Severni sosedje so zasnovali zanimivo turistično regijo, ki je med seboj povezala številne ponudnike z različnih področij. Od njih bi se lahko veliko naučili o tem, kakšno dodano vrednost ima lahko medsebojno sodelovanje. Ne prodajajo samo svojih proizvodov, ampak so jih na zanimiv način »zapakirali« v doživetja, zgodbe.

Obisk »šunkarne«

Tako smo v veliki »šunkarni« skozi oči simpatičnega »pujčka« v animiranem filmu sledili zgodbi Franca in Martine, ki sta uresničila svoje sanje. Mlad vodič nam je v lepi slovenščini s pomočjo filma, razlage in ogleda predstavil, kako poteka delo na veliki kmetiji, na kateri gojijo čez 6000 prašičev. Stvari si nismo samo ogledale, ampak smo dobrote tudi okušale in seveda nekaj malega kupile tudi za domov.

Kis in žganje

Od tam nas je pot vodila k največjemu sadjarju, ki je pridelavo več vrst žganja, likerjev in še posebej različnih vrst kisov razvil v pravo umetnost. Z dejavnostjo smo se seznanile s pomočjo avdiovodičev, z ogledom filma in sprehodom skozi del obrata. Na koncu smo proizvode tudi okušale.

Za konec še domače dobrote

Sledil je še zadnji del našega druženja – večerja na turistični kmetiji. Pripravili so nam okusne jedi in poskrbeli za malo glasbe, ki jo je izvajal gospod s posluhom za petje, podoben mojemu (samo za v kopalnico). Pozneje smo »za šankom« prepričale simpatično točajko, da se mu je pridružila pri petju in »štimmunga« je postala prava. Sodelavke iz Ulitkov so tudi tokrat poskrbele, da je bilo živahno. Svojima sodelavkama so čestitale za rojstni dan. Čestitkam smo se seveda pridružile tudi preostale sodelavke.

In kot se za prave Štajerke spodobi, smo se od gostiteljev poslovile s pesmijo Alfija Nipiča »Štajerc«.

Drage sodelavke, hvala za prijetno druženje in nasvidenje prihodnje leto.

Vtisi sodelavk

Sodelavke iz družbe Ekotal, d. o. o.

Bilo je enkratno! Zabavale smo se, predvsem pa sprostile in se imele preprosto fajn! Vse pohvale Talumu in sindikatu, da vsako leto za 8. marec organizira izlet in nas ta dan razvajajo. Takšnih možnosti druženja nimajo uslužbenke v nekaterih drugih podjetjih, tako da smo zadovoljne in ponosne, da smo del Taluma. Hvala! Se že veselimo prihodnjega leta!

Nevenka Pulko, Talum Servis in inženiring

Pričakovala sem, pa tudi nekatere druge sodelavke, da bomo videle še kaj v zvezi s vulkanskimi kamninami, in škoda, da je zmanjkalo časa za cesto v obliki srčka. Bilo je čudovito.

Biserka Lubej, Računovodstvo

Popotovanja na dan žena sem bila deležna drugič in moram reči, da sem bila tudi tokrat pozitivno presenečena. Ko sem slišala, da gremo v vulkansko deželo, si še zdaleč nisem predstavljala, da je to svet šunk in pršutov, kjer so nam na zelo zanimiv način prikazali svojo zgodbo. Tega delčka njihovega sveta nismo samo videle, ampak tudi okusile. Ko smo malo napolnile svoje želodčke, si ogledale lepo rejene pujske in film, smo se odpravile na kmetijo Golles. Tam nas je po celotnem in zelo lepem ambientu vodil avdiovodič, nad katerim sem bila malo manj navdušena, vendar mi je vseeno uspelo kot v labirintu od pokušine različnih vrst kisov priti tudi do pokušine žganja in sadnih likerjev. S še malo večjim nasmeškom na obrazu smo se nato odpravile na kmečki turizem, kjer smo zaključile z dobro domačo hrano, ob poslušanju malo manj dobre domače glasbe. Toda vzdušje je bilo pravo in tudi plesalo se je. Tako se je dan, poln lepih vtisov, smeha, druženja in lepih spominov, še prehitro končal.

Saša Mernik, PE Ulitki

Kot vedno smo na izletu uživale s sodelavkami iz naše PE in drugih enot. Vsako leto se veselimo izleta ob dnevu žena. Čeprav smo bile na kupu same ženske, je bilo to leto vreme odlično. Program je bil zelo zanimiv, čeprav žal nismo videle »srčkaste« ceste, ki smo se je zelo veselile. Iz naše PE se je izleta udeležila večina sodelavk. Zahvaljujemo se vsem, ki nam vsako leto omogočijo lep dan žena.

»Bilo je enkratno! Zabavale smo se, predvsem pa sprostile in se imele preprosto fajn! Vse pohvale Talumu in sindikatu, da vsako leto za 8. marec organizira izlet in nas ta dan razvajajo.«

Ko se nam **zatrese glas**

MARJETKA OREL

FOTO: SPLET

Govoriti pred množico ljudi je zahteven izziv, ki ga v določeni meri lahko premaga vsak z vajo in zavedanjem, da smo vsi zmotljivi. Na spletu lahko preberemo veliko o javnem govorništvu, vendar pa bomo v tem prispevku poskušali povzeti ugotovitve, ki smo jih v Službi za odnose z javnostmi pridobili z izkušnjami. Začnimo z mislijo znanega ameriškega politika 19. stoletja Daniela Webstra: »Pred občinstvom bi se raje pojavil napol oblečen kot napol pripravljen.«

Priprava na govor

Velikokrat naredimo napako že pri prvem koraku, ko si zastavimo cilje našega govora. Zaradi treme in nelagodja si želimo, da bi govor minil kar se da hitro in da bi pri tem utrpeli čim manj škode. Cilj naše komunikacije pa ni zgolj predati sporočilo, temveč ga povedati na tak način, da ga bo poslušalec razumel in sprejel. Pri pripravi govora je zato pomembno poznati in upoštevati značilnosti občinstva (mladi bodo razu-

meli in sprejeli določen način, na primer sleng, skupina strokovnjakov pa ne).

Kratki, jedrnat in konkretni stavki

Paziti moramo tudi na to, da so besede in stavki jasni in razumljivi. Pri tem upoštevamo dejstvo, da si lahko človek pri poslušanju najbolje zapomni informacije v intervalu do štirih sekund. Če je stavek daljši od štirih sekund, imamo manj možnosti, da si bo poslušalec naše sporočilo shranil v spomin. Pri pripravi govora zato pišimo kratke, jedrnat in konkretne stavke.

Pristnost in iskrenost

V besedilu govora se mora čutiti sproščenost. Uporabljajmo čim manj besed, ki jih v vsakdanu ne uporabljamo. Ne poskušajmo se prikazati v drugačni luči, saj bomo govor težko povedali pristno in iskreno, to pa publika hitro zazna.

Če nam je govor napisal kdo drug, ga preoblikujmo v tolikšni meri, da nam bo domač. Vsakdo namreč uporablja drugačne izraze, tvori samosvoje stavke in miselne koncepte. Izberimo besede, ki jih lahko vzamemo za svoje. Te besede predstavljajo nas in za njimi moramo trdno stati ter vanje verjeti.

Manj je več

Ko mislimo, da smo napisali končno obliko govora, ga na glas preberemo. Pri tem moramo biti pozorni na besede in stavke, pri katerih se nam zatika. Te dele besedila preoblikujmo toliko, da nam bo branje steklo brez težav. Sledi časovno merjenje govora. Trajanje govora prilagodimo cilju (to je sporočilo, za katero želimo, da ga naša publika sprejme), značilnostim poslušalcev (mlajši so na primer zmožni manj časa ostati zbrani) in časovnim omejitvam, ki nam jih določa protokol dogodka. Ko upoštevamo navedeno, pa se držimo pravila »manj je več«.

Ko izgubimo rdečo nit

Če ne bomo govorili prosto, si pripravljeno besedilo natisnimo oziroma napišimo v taki obliki, ki jo bomo imeli pred seboj, ko bomo nastopili. To je

pomembno, saj bomo tako že pri vaji ugotovili, kje točno so posamezni deli besedila. Če pri govorjenju izgubimo rdečo nit, bomo takoj vedeli, kam pogledati in s katero vsebino nadaljevati.

Vaja dela mojstra, če mojster dela vajo

Vaja zahteva ponavljajoče branje. Berimo sede, stoje, sami, pred ogledalom, pred svojimi bližnjimi. Berimo, dokler se med besedami ne bomo počutili udobno kot na kavču v svoji dnevni sobi. Zamislimo si občinstvo pred seboj in k branju dodajmo še vajo nebesednih elementov komunikacije. Pred zamišljeno občinstvo stopimo samozavestno, z vzravnano držo in dvignjeno glavo. Če smo govor prebrali dovoljkrat, bomo lahko v določenih segmentih očesni stik namesto besedilu na listu že posvetili »občinstvu«.

Proti vrhu ledene gore

Če smo se na govor dobro pripravili, smo večji del izziva že osvojili. Javno govorništvo je namreč kot vrh ledene gore – priprave predstavljajo večji del gore pod gladino, nastop pred publiko pa manjši del, ki je viden nad gladino.

Vizualizacija govora

Ko stopimo v prostor, v katerem bomo govorili, ga dobro spoznajmo. Mirno si oglejmo njegove elemente in ljudi v njem. Ta prostor je naše okolje, v katerem bomo kraljevali v času govora. Oglejmo si poti, ki vodijo do mesta, kjer bomo govorili. Predstavljajmo si, kam se bomo postavili, predstavljajmo si, kakšno držo bomo zavzeli. Preden se govor dejansko začne, ga vizualizirajmo v čim več podrobnostih. Vsaj pol

ure pred začetkom odmislimo vse in se osredotočimo na svoje dobro počutje. Sprostimo se s klepetom, spijmo kavo, smejmo se, pojmo, plešimo – kar koli nam pomaga, da bomo pred publiko stopili čim manj obremenjeni.

Trenutek, na katerega smo se pripravljali

Zdaj se lahko pred poslušalce odpravimo samozavestno. Adrenalin, ki ga čutimo, je normalen in pozitiven. Uporabimo ga, da bo naš govor izžareval energijo. Pred nami je trenutek, na katerega smo se pripravljali dolgo, minil pa bo zelo hitro. Izkoristimo ga. Zavzemimo svoje mesto, bodimo vzravnani, govorimo razločno in se ne obremenjujmo s tem, kakšni smo videti ali kaj si poslušalci mislijo o nas. Ko bomo premostili nekaj težkih začetnih minut in ujeli svoj tok, se bomo sprostili in začeli vzpostavljati zavesten očesni stik s publiko. □

Smo na vrhu ledene gore in čas je, da uživamo v razgledu.

Zahvale

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

Jožeta JERENKA
iz Barislovc 2,
upokojenca Taluma,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu družbe Talum za darovane sveče in odigrano žalostinko ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in sveče.

Vsi njegovi

Ob izgubi naše dragega mame, babice in prababice

Katarine KUŽNER
s Tovarniške ceste 15 v Kidričevem, upokojenke Taluma,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu Skei Talum za darovano cvetje in odigrano žalostinko ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter darovali maše, cvetje in sveče. Vsem še enkrat hvala.

Vsi njeni

Ob izgubi našega dragega očeta, dedka in pradedka

Štefana NEŽMAHA
iz Skorbe 51, Hajdina,
upokojenca Taluma,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu Taluma za darovano cvetje in odigrano žalostinko ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in sveče. Vsem še enkrat hvala.

Njegovi najdražji

Ob boleči izgubi drage žene, mame in babice

Štefanije ŠPRAH
iz Njiverc, Ob gozdu 5, Kidričevo,
upokojenke Taluma,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu Taluma za darovano cvetje in godbeniku za odigrano melodijo slovesa. Hvala vsem za izrečene besede tolažbe, za darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem.

Mož Janez ter hčerki Irena
in Tatjana z družinama

Telovadba po vaši meri

MATEJA HERGULA
FOTO: SPLET

ZDRAVO TALUM

Zimskega spanja je konec, novoletne zaobljube so že malo pozabljene in na obzorju je spomladanska utrujenost. Vendar ta ne sme biti izgovor, da se ne bi gibali in skrbeli za svojo telesno pripravljenost.

Večja telesna aktivnost

V zavarovalnici Vzajemna so pripravili projekt Varuh zdravja. Projekt je bil pripravljen v želji po čim večji telesni aktivnosti ne samo njihovih zavarovancev, temveč celotnega slovenskega prebivalstva. Varuh zdravja je program aktivnega varovanja zdravja, ki nam lahko pomaga skrbeti za zdravje in ga tudi ohranjati.

Vabljeni v spletno telovadnico

V spletni telovadnici projekta Varuh zdravja lahko pod vodstvom izkušenih trenerjev vadite pilates, aerobiko, krepite mišice s funkcionalnimi vadbami, se sprostite, vzpostavite notranje ravnovesje z jogo in še veliko več. Tako lahko s profesionalnimi trenerji dosežete svoje vadbene cilje in brez stroškov poskrbite zase. Vadbne so prilagojene starostnim skupinam in telesnim sposobnostim posameznikov.

Nekaj minut za zdravje

Za vadbo ne potrebujete nobene posebne opreme ali predznanja. Potrebujete le dostop do interneta, nekaj prostora in 15 minut, ki si jih vzamete samo zase. Že z nekaj minutami dnevne redne vadbne lahko zase in svoje počutje naredimo ogromno. Zato se prijavite, izberite sebi primerno vadbo in naredite nekaj dobrega za svoje zdravje. ■

Spletne vadbne na portalu

www.varuhzdravja.si

so vsem na voljo brezplačno.

V spletno telovadnico se

lahko prijavimo s svojim e-poštnim naslovom.

Poskrbite zase!

Podobe, ki izginjajo

ALEKSANDRA VIDOVIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Delavsko prosvetno društvo Svoboda Kidričevo letos praznuje 70 let. Ob tej obletnici se bodo zvrstile številne kulturne prireditve. Ker iz tega društva izhajata tudi današnji Talumov pihalni orkester in moški pevski zbor in ker je bilo in je še vedno mnogo naših sodelavcev vpetih v njegovo kulturno-umetniško delovanje, je prav, da povzamemo zgodovino društva Svoboda in vas v njegovem imenu povabimo na prireditve.

Zgodovina prosvetnega društva Svoboda Kidričevo

Delavsko prosvetno društvo (DPD) Svoboda Kidričevo je nastalo v okolju, v katerem so se prepletale različne kulture, interesi in potrebe, ter se razvijalo glede na zmožnosti in želje posameznikov. Začetki kulturnega življenja so bili tesno povezani z izgradnjo TGA v takratnem Strnišču. Leta 1948 so ustanovili Sindikalno kulturno-umetniško društvo Strnišče, ki pa se je zaradi širjenja naselja Kidričevo leta 1953 preimenovalo v Delavsko prosvetno društvo Svoboda Kidričevo. V

njem so zelo uspešno delovale različne sekcije: godba na pihala, pev-ska, dramska, tamburaška, šahovska, pozneje še folklorna skupina, lutkovna sekcija in kino. V tem času so razvili tudi svoj prapor, kar je bilo za takratne čase velika pridobitev. Sčasoma sta se sekciji godba na pihala in pevci osamosvojili in prešli pod okrilje TGA Kidričevo, danes Taluma, kjer še vedno delujeta (letos prav tako praznujeta 70 let svojega delovanja).

Majda Klemenčič Vodusek, predsednica društva

Samostojna razstava Stojana Kerblerja

Uvod v praznovanje se je zgodil v ponedeljek, 5. februarja 2018, v slavnostni dvorani dvorca Sternthal z odprtjem samostojne razstave fotografij častnega člana društva Stojana Kerblerja, ki je v času svojega službovanja ustvaril tudi zajeten Talumov fotografski arhiv. Z razstavo so počastili tudi njegov osebni jubilej, 80-letnico življenja, in slovenski kulturni praznik. □

Vabljeni na prireditve v letu 2018

- 5. februar – 31. maj** Razstava fotografij častnega člana društva Stojana Kerblerja v dvorcu Sternthal v Kidričevem
- 20. april** Klepet v knjižnici; starejši zanesenjaki društva bodo obujali spomine na delo v njem
- 20. junij** Zaključek likovne kolonije z odprtjem razstave z naslovom Poklon Ravnemu polju
- 2. september** Kulturni potep po Celju
- 20. november** Literarni večer z gostom in pregledna razstava fotografij Naših 70 let

Krvodajalec se ne rodi, **krvodajalca se vzgoji**

Obvestilo sodelavkam in sodelavcem, zaposlenim v družbah skupine Talum, v Silkemu in Praliku

Krvodajalska akcija v marcu bo v torek, 27., in četrtek, 29. marca 2018, med 7. in 11. uro na transfuzijskem oddelku ptujske bolnišnice oziroma vsak torek in četrtek v mesecu. Pridruži se nam!

Izlet za člane aktiva krvodajalcev Talum

Na izlet se bomo odpravili v soboto, 19. maja 2018. O podrobnostih vas bomo pravočasno obvestili.

MARJETKA LEDINEK
FOTO: SLAVKO KRAJNC

Zahvaljujem se vam za množično udeležbo na krvodajalskih akcijah in za pomoč pri pridobivanju novih članov. Vesela sem, da smo v dobri »kondiciji«, da skupaj rastemo – v aktivu nas je iz leta v leto več – in da nas povezujeta plemenitost in humanost.

Marjetka Ledinek, predsednica Aktiva krvodajalcev Talum

Utrinki z občnega zbora krvodajalcev skupine Talum

Krvodajalstvo kot življenjski slog

Zavedati se je treba, da se kot krvodajalci ne rodimo, temveč nam je to privzgojeno. Tako je treba že mladim vcepiti miselnost, da je darovanje krvi dolžnost vsakega zdravega človeka. Na ta način lahko krvodajalstvo postane naš življenjski slog – s tem namreč postajamo varuhi zdravja sočloveka.

Zdravje ni nekaj samoumevnega

Življenje je nepredvidljivo in kar hitro nas lahko doleti nesreča ali nezgoda, ki nas opomni, da zdravje ni nekaj samoumevnega, in tudi na to, kako dragocena je podarjena kri v trenutku, ko je od nje odvisno naše preživetje.

Kri nas povezuje

Vzgoja in motiviranje za aktivno krvodajalstvo sta mogoča le s tesnim sodelovanjem organizacije Rdečega križa, delodajalcev in medijev. To je zagotovilo, da darovane krvi ne bo zmanjkalo in da bo tudi v prihodnje povezovala vene krvodajalcev ne glede na barvo kože, spol, starost, izobrazbo, socialni položaj ...

Obseg našega aktiva se povečuje

Naša zavest, da smo storili nekaj dobrega, da smo nekomu morda celo rešili življenje, naj nas vodi in motivira tudi v prihodnje, da ohranimo aktiv tako številčen, kot je danes, oziroma še povečamo število njegovih članov. Hvala vam za vsako darovano kapljico krvi, ki rešuje življenja in vrača zdravje. Hvala za humanost, plemenitost, ki jo z darovanjem

življenjsko pomembne tekočine izkazuje ljudem.

Pregled in ovrednotenje našega delovanja

V članku smo nanizali dele nagovora z občnega zbora krvodajalcev, ki je potekal 23. februarja 2018 v Bowling centru na Ptuj. Zbralo se je veliko zvestih krvodajalcev. Na zboru smo na kratko povzeli delovanje aktiva v letu 2017, pa tudi delovanje v obdobju 2014–2018, ovrednotili smo finančno stanje aktiva, naredili načrt in smernice dela za naprej ter srednjeročni načrt za obdobje 2018–2022, ki so ga člani potrdili. Potrdili so tudi predlog, da kot predsednica naš aktiv vodim še naprej.

Častna gosta

S prisotnostjo na občnem zboru sta nas počastila gosta, predsednik OZRK Ptuj Aleksander Solovjev in sekretarka Marjana Cafuta. Predstavila sta delovanje naše organizacije Rdečega križa Ptuj, nam čestitala za uspešno delovanje aktiva in prispevala donacijo za naše aktivnosti. Po uradnem delu smo se okrepčali s kosilom, druženje pa nadaljevali na stezah za bowling.

Hvala donatorjem, upravi Taluma, sindikatu Skei Kidričevo, družbama Silkem in Pralik, Območnemu združenju Rdečega križa Ptuj, Regijski organizaciji Skei Ptuj, Službi za odnose z javnostmi, poslovnim sekretarkam družb, poslovnih enot in služb v skupini Talum in vsem drugim, ki nas podpirate in prispevate k uspešnosti našega aktiva. □

Dobitniki značke

Za 5-krat darovano kri

Martin Avguštin, Alen Emeršič, Kristjan Gajšek, Sašo Klajnšek, Leon Lukman, Filip Muhič, Franc Stojnšek, Kevin Šošarič, Dejan Štuhec, Matjaž Škerget, Kristjan Šošarič, Leon Trofenik, Irena Težak, Janez Zdavc

Za 10-krat darovano kri

Jani Gajser, Jani Gojčič, Gregor Jurko, Darko Kornet, Branko Krajnc, Daniel Lačen, Uroš Mohorko, Sabina Predikaka, Andrej Pulko, Kevin Šošarič, Rok Zakelšek

Za 15-krat darovano kri

Enis Suljkanovič, Benjamin Ivančič, Darko Kornet, Edvard Koderman, Daniel Roškar, Sandi Svenšek

Za 20-krat darovano kri

Gorazd Kralj, Marjan Križanec, Boris Toličič, Janez Tominc, Robert Tušek

Za 35-krat darovano kri

Ivan Petek, Martin Turk, Janko Vindiš, Dušan Vorih, David Vrečko

Za 40-krat darovano kri

Ibrahim Ekić, Robert Bezjak, Roman Krajnc, Sebastjan Letonja, Matej Munda

Za 45-krat darovano kri

Robert Merlak, Franjo Mihelač, Marjan Rebernišek, Stanislav Širec

Dobitniki značke in plakete**Za 25-krat darovano kri**

Ivan Leskovar, Tomi Lendero, Danilo Preac, Ivan Babšek, Ivan Emeršič, Robert Gajser, Boris Hebar, Janez Vogrinec

Za 50-krat darovano kri

Franc Čuček, Mirko Fruk, Jožef Lončarič, Janko Moravec, Franc Prelog, Igor Turnšek, Viktor Zamuda

Za 60-krat darovano kri

Boris Gorišek, Maks Kostanjevec, Miran Koser, Anton Planinšek,

Franc Šeruga,
Roman Železnik

Za 70-krat darovano kri

Boštjan Lešnik, Miran Ritonja

Za 80-krat darovano kri

Štefan Ros

Za 90-krat darovano kri

Bojan Merc

Darovalci v februarju (številka v oklepaju pove, kolikokrat je posameznik doslej že daroval kri):

Damir Sajič	(24)
Branko Krajnc	(13)
Janez Vogrinec	(32)
Boris Hebar	(32)
Roman Plohl	(15)
Ibrahim Ekić	(45)
Viktor Zamuda	(52)
Andreja Krajnc	(10)
Majda Paternost	(24)
Franc Veselič	(33)
Milorad Lazić	(44)
Srečko Korošak	(17)
Marko Horvat	(10)
Danijel Roškar	(54)
Jožef Murata	(10)
Leon Turk	(52)
Andrej Pulko	(12)
Filip Muhič	(9)
Marko Čilibrk	(12)
Janko Vindiš	(36)
Evgen Muhič	(68)
Zlatko Intiher	(54)
Jani Gajser	(15)
Anton Murko	(29)
Miran Koser	(64)

Krvodajalci, ki so kri darovali do petkrat

Kristian Lipovac	(4)
Dejan Lovrenčič	(4)
Žiga Bezjak	(4)
David Kelenc	(3)
Leon Pernat	(3)
Gregor Banko	(1)
Janez Šprah	(1)

Dobitniki plaket**Za 100-krat darovano kri**

Milan Prapotnik, Miran Pešl, Vojko Šohar

Naš upokojeni sodelavec – novi vitez krvodajstva

Marjan Cajnko je kri največkrat daroval kot krvodajalec Taluma, kjer se je leta 1977 zaposlil kot mazač strojev in naprav. Po poklicu je bil strugar. Čestitke!

Čestitke vsem dobitnikom značk in priznanj. Ostanite zdravi!

Sekretarka Rdečega križa Ptuj Marjana Cafuta in predsednik Združene organizacije Rdečega križa Ptuj Aleksander Solovjev

Sebastjan Letonja, Franc Šeruga, Boris Gorišek, Jožef Lončarič, Marjetka Ledinek, Bojan Merc, Stanislav Širec, Matej Munda, Dušan Vorih

Štirje letni časi

GREGOR JURKO
FOTO: RAJKO KOLARIČ

*Iz zimskega trdnega spanja
zbudila je njivo pomlad;
pripravil oralo je kmetič
in hajdi zemljičo orat.*

Hura, pomlad je tu! Saj bi lahko začeli z metuljčki, rožicami in čebelicami ter s ptički, ki se ženi-

ženja hitro vrh glave. Letos smo ga toliko na roke metali, da je bilo pravo veselje, še dekleta so hodila s pordelimi lici v službo. Plodna zima. Kar se tiče snega in mraza, seveda.

Ampak dosti bodi te poezije in

stvo in otroštvo, hitro rast, učenje. Tako kot rastline vpijajo sonce in toploto, tako naša nadobudna mladina srka informacije, nova znanja, nove spretnosti. Sledi poletje, ki je podobno mladosti, norčavo, polno zaleta, življenjske moči, čas, ko sledimo otroškim sanjam, nabiramo dragocene izkušnje in prve modrosti. Sledi jesen, simbol odraslosti, prevzemanja odgovornosti, čas zrelosti in dozorelosti, pri tem pa se zbiranje izkušenj ne ustavi. Zima, ki sledi, je simbol zadnjega življenjskega obdobja, mraza, spokojne tišine in dolgih, osamljenih noči. To je čas, ko lahko predamo izkušnje otrokom in vnukom, čas, ko lahko v miru naredimo presek poti, ki smo jo prehodili, in odnosov, ki smo jih vzpostavili in vzdrževali. Pa tudi čas, ko se moramo sprijazniti, da trdi disk, osrednja črpalka in pomembna hidravlika ne delujejo več enako gladko kot v preteklosti.

Enako kot ljudje gre lahko tudi podjetje skozi različne faze življenjskega cikla. Lahko bi rekli, da smo v naši firmi materi sredi zlate jeseni, v stabilnih zrelih letih, ko radovedno gledamo v prihodnost, zbrani pod eno streho v različnih življenjskih obdobjih. Eni dišijo po materinem mleku, drugi po zrelih hruškah (tistih, ki v steklenicah rastejo), tretji že po cipresah, vsem pa je skupno to, da naredimo skoraj vse za lepšo prihodnost.

In kaj imajo skupnega vsi ti življenjski, naravni in podjetniški cikli? Spremembe seveda. Hočeš nočeš se je nanje treba privaditi. Eni jih sprejemajo z odprtimi rokami, drugi se jih otepajo. Vseeno je, ali se jih bojimo, ali jih nočemo videti, ali se slepimo, da bo stanje vedno enako, vseeno je tudi, če se krčevito oklepamo starih vzorcev – spremembe trkajo na vrata in bodo kar same vstopile, pa če vrata hočemo odpreti ali ne. Dobrodošli v najlepšem letnem času! Sprostite se, ne bo trajal dolgo.

jo, brstečimi popki in podobno romantično navlako, pa nismo pozabili na svoje ruralno zaledje, zato smo raje direktno zaorali v pomlad, položili seme v brazde, zdaj pa lahko samo čakamo, ali bo iz te vlažne podravske ravnice kaj vzklilo.

Vsi, ki ste v preteklih tednih gazili po sicer odlično spluženih kockah in pločnikih našega velikega podjetja, gazili od svojega jeklenega konjička do bele hiše ali delovnega obrata, vmes še malo do obrata družbene prehrane in nazaj, ste verjetno veseli, da zime ni več. Dolgo smo jo čakali, nato pa smo vsi imeli snega in nenehna sne-

metafor. Pomlad je obenem čas novih začetkov, čas štiridesetdnevnega posta, čas diet, čas za začetek telesnih aktivnosti, čas za spomladansko čiščenje in čas, ko se vprašamo, kam le čas beži, kako je mogoče, da ti letni časi, meseci in nenazadnje leta tako hitro minevajo. Zdi se, kot da smo šele včeraj prišli v podjetje, danes pa je naš fascikel z zaslugami za narod, jubilejnimi listinami, napredovanji, vabili na inovativne dogodke in nagradami za inovativne predloge že skoraj poln.

Filozofsko gledano, so štirje letni časi prisposoda za človeško življenje. Pomlad tako simbolizira roj-

TALUM	JUŽNO-AMERIŠKA DRŽAVA (QUITO)	MODRA MISEL: LATINSKI PREGOVOR	IRIDJ	FRANCOŠKI PESNIK IN PISATELJ (ANDRE)	PREBIVALEC MONTREALA V KANADI	SLAB UČENEC, CVEKAR
UGANKE						
GNOJNO VNETHJE PORASČENIH DELOV KOŽE						
VLASTA ZORKO				PRENAŠALEC DEDNIH LASTNOSTI PREBIVALEC VASI KRNCI		
ZBIRANJE JAVNEGA MNENJA						
DARILO, POKLON				ROBERT REDFORD		
LUKSEMBURŠKA TV				IVO JAN		
						SNOV IZ APNENCA ZA PISANJE

SESTAVIL: JANKO ŠEGULA	MALIK	STEVE MARTIN PREBIVALKO SITAROVCEV		TALUM	ZMEČKAN KUHAN KROMPIR	RICHARD GERE	OTROČAJ SLOVENSKA PISATELJICA PEROCI											
MESTO V ZGORNJEM EGIPTU OB REKI NIL				SLOVENSKI NOVINAR (IZTOK)					NATRIJ RAZVALINE GRADU V DOBRINI NA KOZJANSKEM			LOJZE ROZMAN ŠČITNICA						
FRANCOŠKI MODNI KREATOR (CHRISTIAN)				SNEŽNA HIŠA PRI ESKIMIH OZNAKA ZA ANDORO					DROBNA STAREJŠA ŽENSKA BISTVO, VSEBINA									
HRVAŠKI PUBLICIST KERŠOVANI						SPOMINSKA KNJIGA SLOVENSKI KOŠARKAR (MATJAŽ)							AFRIŠKA DRŽAVA SOGLASNIKA V ČASU					
OHLAPNEŽ, POPUSTLJIVEŽ, ŠIROKOUSTNEŽ							LISIČJI BRLOG PEKA											
AMERIŠKI GLASBENIK (LOU)						OBLIKA PARATEKSTA, POBESEDILJE KANA											IME VEČ PAPEŽEV	CHARLIZE THERON
JUŽNOAMERIŠKI NARODNI JUNAK, PO NJEM SE IMENUJE BOLIVJA (SIMON)																		
GRAD PRI PTUJU, OB VZNOŽJU HALOZ				STAJA ZA ŽVINO KRAJ PRI GORNJI RADGONI					MILJAMPER (NJEUE (S)LOWE-NISCHE (KJUNST				IGNAC, NACE ORGANIZACIJA ZN ZA PREHRANO IN KMETIJSTVO					
OLEG VIDOV			PREBIVALEC BLEDA							IZDELOVALEC IRHOVINE	NEPOROČEN MOŠKI MEDENI KRUHKI, MEDENJAKI							
LAVO ČERMELJ			JAPONSKI DENAR (ORIG.) MESTO V NEMČJI			SILAŽA, SILIRANJE VELIKA NERODNA ŽENSKA												MAKEDONSKA PEVKA REDŽEPOVA
REKA V ROMUNJI				SLOVENSKA TELOVADKA (ADELA) MADŽARSKA TELE-VIZIJA				POTOMKE ŠPANCEV V JUŽNI AMERIKI ADAMOVA ŽENA										
DELOVNI POLET, ELAN					DROG PRI VPREŽNEM VOZU IVO ZORMAN				HERMANN COHEN MARUŠA FERK				JUŽNO-AFRIŠKI GOLFIŠT (ERNIE) IVAN KRILOV					
TEŽJA OBLIKA VNETHJE SKLEPOV																		
LOČITEV ZAKONA							ZLITI GLAS, ZLITNIK											

SLOVARČEK: ANAKLET - ime več papežev, DEUZ - mesto v Nemčiji, ENSILAŽA - silaža, siliranje, EPITEKST - oblika parateksta, pobesedilje, ISNA - mesto v zgornjem Egiptu ob reki Nil, KERION - gnojno vnetje porasčenih delov kože, LAKSNEŽ - ohlapnež, popustljivež, širokoustnež, REED - ameriški glasbenik (Lou).

Kulturno društvo Grajena
DRAMSKA SEKCIJA

Komedija za popoln materinski dan

GOSPOD PLEMENITI PRASETNIK

J. B. P. Moliere

Režija: Tatjana Vaupotič Zemljič

V nedeljo, 25. marca 2018,
ob 18. uri

v veliki dvorani restavracije Pan v Kidričevem

Predstavo vam ob materinskem dnevu podarjajo družbe Talum, Silkem in Boxmark
ter Občina Kidričevo.

VSTOP JE PROST!